

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 252

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 9 mei 2018

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Archeologisch Zwinproject - Ontsluiting van erfgoed in de kuststreek

Het middeleeuws havengebied van het Zwin is een dynamisch landschap dat eeuwenlang beïnvloed werd door de interactie tussen natuur en mens. De brede zeearm van het Zwin maakte niet enkel van Brugge een economische en culturele metropool, maar kreeg er op zijn oevers ook een ketting van bloeiende voorhavens bij. Na 1500 waren de economische hoogdagen van Brugge en zijn voorhavens voorbij en verzandde het middeleeuwse havencomplex. Als gevolg daarvan bleven we achter met een rist 'verloren dorpen', waar nu al bijna 150 jaar onderzoek naar wordt gevoerd. De laatste decennia heeft landschapsarcheologie hier voor een enorme doorbraak gezorgd, met een combinatie van traditionele en nieuwe prospectietechnieken. Met als gevolg een rijke en waardevolle archeologische dataset. Momenteel loopt een archeologisch Zwinproject, ontworpen door doctorandus Jan Trachet, en uitgevoerd door de Universiteit Gent.

Enkele maanden geleden ondervroeg Mercedes Van Volcem de minister van Toerisme hierover in de desbetreffende commissie. Minister Weyts stelde daar dat "indien men iets toeristisch wil ontsluiten, we eerst iets moeten hebben om archeologisch te ontsluiten." Dat is inderdaad een correcte weergave. Alleen dienen we ons de vraag te stellen hoeveel materiaal er nodig is alvorens we kunnen overgaan tot ontsluiting. Ik heb vastgesteld dat er reeds een doctoraat is over verschenen, en er steekt ook reeds heel wat materiaal in de depots. Het antwoord van de minister legt de vinger op de wonde. Het illustreert het gevaar van versnippering van regelgeving over meerdere decreten, waardoor verschillende beleidsdomeinen naar elkaar kijken (inclusief de verschillende beleidsniveaus: lokaal, provinciaal en gewestelijk) en waardoor het potentieel verwaarloosd achter blijft.

1. Hoe ver staat het Agentschap Onroerend Erfgoed met het opvolgen van het Zwinproject? Werd hier reeds een evaluatie bezorgd aan de minister waardoor de sites in bescherming kunnen worden genomen?
2. Ziet de minister mogelijkheden voor het grote publiek wat betreft de ontsluiting van het middeleeuws voorhavengebied van het Zwin? Overweegt de minister, binnen zijn bevoegdheid onroerend erfgoed, hierin een voortrekkersrol te spelen in samenwerking met andere beleidsniveaus?
3. Op welke manier tracht het Agentschap Onroerend Erfgoed met Toerisme Vlaanderen een strategische afstemming te maken met het oog op het stimuleren van kwaliteitsvolle toeristische ontwikkeling van onroerend erfgoed? Op welke manier

brenghen zij de quick wins of potentiële mogelijkheden voor de minister en voor zijn collega, bevoegd voor toerisme, in kaart?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 252 van 9 mei 2018

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. Zoals mijn collega Weyts al in januari liet weten, volgt het Agentschap Onroerend Erfgoed het Zwinproject nauwgezet op. Het heeft voorlopig twee 'verloren dorpen' geselecteerd die voldoende potentieel lijken te hebben om een archeologisch beschermingstraject voor op te starten: Monnikerede en Hoeke. Momenteel worden beide sites onderworpen aan een waarderingsonderzoek dat in opdracht van het agentschap Onroerend Erfgoed uitgevoerd wordt door de Universiteit Gent. Dit onderzoek moet een antwoord bieden op de vraag of deze sites beschermenswaardig zijn.
2. Nu het erfgoed in de waardevolle Zwinregio geleidelijk interdisciplinair-wetenschappelijk in kaart wordt gebracht, is het zeker een interessante vervolgstap om na te denken over de manier waarop we het erfgoed en de kennis erover kunnen ontsluiten. We hebben het echter over een omvangrijk gebied, dat vele actoren en bevoegdheden raakt, en waar ook al heel wat initiatieven lopen. Het Zwinproject is één pion op een complex speelbord, dat gemeente-, provincie- en zelf landsgrenzen overschrijdt. De beleidslijn in dergelijke omstandigheden is niet zozeer om het voortouw te willen nemen, maar wel om zoveel mogelijk samenwerking te stimuleren, en met kennis, expertise en waar mogelijk financiële ondersteuning bij te dragen aan projecten.

Ik ben dan ook verheugd dat enkele spelers op het terrein, met name de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst Raakvlak, de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland en de provincie West-Vlaanderen, het initiatief hebben genomen om het project 'Zwinstreek zonder grenzen' op te starten. Raakvlak, de trekker van dit project, heeft de subsidieaanvraag ingediend bij Euregio Scheldemond en de subsidie is op 9 mei jongstleden door de Scheldemond Raad goedgekeurd. Zo snel mogelijk wordt nu een erfgoeddeskundige aangesteld om dit project op te starten.

'Zwinstreek zonder grenzen' is een bottom-up-initiatief, en beoogt een 'erfgoedgemeenschap' tot stand te brengen met de Zwinregio als gemeenschappelijke noemer. In het kader van het project worden mogelijke partners samengebracht, en partnerschappen en initiatieven in kaart gebracht die kunnen bijdragen aan de valorisatie van de streek. De ambitie is niet alleen samenhang te brengen in het aanbod, maar ook een erfgoeddimensie toe te voegen aan de reeds talrijke 'groene' en toeristische initiatieven in het gebied. Het einddoel is meer dan alleen een actieplan. Het is de ambitie om meteen concrete projecten op te starten. Zo zal de Universiteit Gent in de schoot van het Zwinproject een 3-D-visualisatie van de verdwenen Zwinhavens willen realiseren, wat moet bijdragen aan de erfgoedbeleving van het landschap.

3. Het ontwikkelen van het toeristische aanbod behoort tot de kernopdrachten van Toerisme Vlaanderen. Per regeerperiode worden daarbij de belangrijkste uitdagingen en prioriteiten opgelijst. Aan de hand van open oproepen worden projecten gezocht die passen in de realisatie van deze prioriteiten, en deze projecten worden inhoudelijk begeleid en financieel ondersteund. Deze regeerperiode staat de ontwikkeling van erfgoedgebonden infrastructuur centraal, maar eigenlijk staat

erfgoed altijd hoog op de toeristische beleidsagenda: erfgoed is één van de voornaamste redenen om Vlaanderen te bezoeken.

Omdat toeristische erfgoedontwikkeling onvermijdelijk ook erfgoedlocaties betreft, en erfgoed ook baat kan hebben bij toeristische ontwikkeling, ontwikkelden Toerisme Vlaanderen en het agentschap Onroerend Erfgoed enkele jaren gelden de 'Inspiratiegids Toeristische Erfgoedontwikkeling', waarin de ingrediënten voor geslaagde combinaties aan bod komen. Het agentschap Onroerend Erfgoed wordt ook betrokken bij de toeristische trajectbegeleiding, en is automatisch partner in de gevallen waar de projecten beschermd erfgoed betreffen, of er erfgoedpremies of -subsidies worden aangevraagd.